

ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

www.kipan.gr

kipan.gr@gmail.com

15 Ιουλίου 2022

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: «*Νέοι Ορίζοντες*» ή «*νέο ράβε-ξήλωνε*»;

Σε συνέχεια της κριτικής μας για στασιμότητα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όταν κατατέθηκε το προσχέδιο στο οργεον [1], επισημαίνουμε ότι ο νόμος «Νέοι ορίζοντες για τα ΑΕΙ», που επί της αρχής ψηφίστηκε μόνο από την κυβερνητική πλειοψηφία στη Βουλή, δεν αποτελεί μεταρρυθμιστική τομή, αλλά **οπισθοδρόμηση και ανατροπή σε κομβικά θέματα**, όπως

- **στη διοίκηση**, που εξακολουθεί να είναι πρυτανοκεντρική, και καθίσταται **πιο συγκεντρωτική, πιο αδιαφανής**, με υπερεξουσίες στον πρύτανη αλλά χωρίς έλεγχο και χωρίς νομιμοποίηση, με ένα συμβούλιο που δεν αποτελεί θεσμικό αντίβαρο.
- **στις σπουδές, που απορρυθμίζονται** με τον πολλαπλασιασμό των τύπων των πτυχίων **χωρίς πρόβλεψη για τις επιπτώσεις στις επαγγελματικές προοπτικές**, με την άναρχη απελευθέρωση των πληθωρισμένων μεταπτυχιακών, με την ατεκμηρίωτη και ασαφή εισαγωγή των καινοφανών τμημάτων / προγραμμάτων « Εφαρμοσμένων Επιστημών και Τεχνολογίας» επτά εξαμήνων, με την ακαδημαϊκή αναγνώριση τριετών πτυχίων αλλοδαπής ως ισοδύναμα με έως και πενταετή, σε συνέχεια των διαδοχικών διευκολύνσεων για αναγνώριση πτυχίων franchise, με την πρακτική άσκηση χωρίς πρακτικά πόρους.
- **στο ακαδημαϊκό προσωπικό**, με την εισαγωγή των νέων προσωρινών κατηγοριών διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, που θα χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους και ερευνητικά έργα, και με τα μόνιμα μέλη ΔΕΠ να είναι σε πολλά τμήματα μειοψηφία των διδασκόντων. Εξάλλου, στα θέματα εκλογών και εξελίξεων των μελών ΔΕΠ οι νέες ρυθμίσεις είναι πιο γραφειοκρατικές, όχι πιο διαφανείς. Δεν διασφαλίζουν, όπως διατείνονται, τις διαδικασίες από μεροληπτικούς χειρισμούς, ιδίως όταν ορίζονται Μητρώα γνωστικών αντικειμένων και εκλεκτόρων ανά Τμήμα και όχι ενιαία πανελλαδικά. Διατηρείται επίσης η στασιμότητα των μισθών του προσωπικού, που είναι από τους χαμηλότερους στην ΕΕ, ενώ ο εκπαιδευτικός φόρτος, η αναλογία διδασκόντων / φοιτητών είναι μακράν η χειρότερη. Σε σχέση δε με το προσχέδιο, αποσύρθηκε η αύξηση στο όριο των πρόσθετων αμοιβών όσων δεν ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, και η μη περικοπή της σύνταξης για συμμετοχή σε ερευνητικά έργα.
- **στην έρευνα, με τον περαιτέρω κατακερματισμό** του δημόσιου ερευνητικού ιστού αντί για την ενιαία θεσμική αντιμετώπιση του χώρου ανώτατης εκπαίδευσης, έρευνας και τεχνολογίας, με την χωρίς σχεδιασμό και χωρίς σαφή σκοπό ίδρυση Πανεπιστημιακών Κέντρων Έρευνας και Καινοτομίας – ΠΑ.Κ.Ε.Κ. (σε συνέχεια και αντικατάσταση των Πανεπιστημιακών Ερευνητικών Κέντρων – Π.Ε.Κ. του κ. Γαβρόγλου) και με τη συντήρηση και παγίωση των ΕΠΙ (Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα).

Οι «Νέοι Ορίζοντες για τα ΑΕΙ» δεν είναι, όπως εξαγγελόταν, ένας νόμος – πλαίσιο. Ένας νόμος πλαίσιο είναι λιτός, καθορίζει γενικές αρχές σε κεντρικά θέματα λειτουργίας και διοίκησης, και διασφαλίζει την αυτοδιοίκηση των ιδρυμάτων, τα οποία εξειδικεύουν τις γενικές διατάξεις, μέσα από τους οργανισμούς και τους εσωτερικούς κανονισμούς, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα κάθε

ιδρύματος και τους στόχους που αυτό θέτει. Αντίθετα, **ο νέος νόμος είναι υπερσυγκεντρωτικός στις αρμοδιότητες και υπερρυθμιστικός σε λεπτομέρειες, ενώ είναι αόριστος σε θέματα που απαιτούν κεντρική ρύθμιση, όπως οι τύποι των πτυχίων.**

Δεν είναι ούτε, όπως μόλις πρόσφατα προβάλλει το υπουργείο, μια κωδικοποίηση, πλήρης, της πανεπιστημιακής νομοθεσίας, επαναλαμβάνοντας πλήθος από ισχύουσες διατάξεις (ακόμη και εκείνες που ψηφίστηκαν πριν δύο μήνες, όπως π.χ. τα «βιομηχανικά» διδακτορικά). Δεν φαίνεται να έχει λάβει υπόψη την πλούσια νομολογία των αποφάσεων του ΣτΕ, ούτε θέματα αντισυνταγματικότητας, όπως αυτά που επισημαίνει η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής [2].

Υπάρχουν πολλές ρυθμίσεις που είναι νέες και κρίνονται θετικές ή αρνητικές. Πολλές από αυτές ήδη εφαρμόζονται, είτε ως μέρος της ισχύουσας νομοθεσίας είτε ως καλή πρακτική. Με πιο χαρακτηριστική τη Συμβουλευτική Υποστήριξη φοιτητών, που θεωρήθηκε κορυφαίο νέο μέτρο (σε δημοσκόπηση ατόμων που προφανώς δεν γνώριζαν ούτε το νομοσχέδιο, ούτε τι ισχύει στα πανεπιστήμια). Όπως και τα μαθήματα από άλλες σχολές (πού όλα τα προγράμματα σπουδών περιλαμβάνουν εδώ και χρόνια) ή το «εσωτερικό Erasmus», **ρυθμίσεις που προβλήθηκαν emphaticά ως παραδείγματα δήθεν μεταρρύθμισης, δεν αλλάζουν τον συντηρητικό, οπισθοδρομικό χαρακτήρα του νομοσχεδίου, ώστε να δικαιολογείται η αλαζονεία της κ. Υπουργού,** η οποία, χωρίς να δεχτεί συζήτηση για τα κομβικά θέματα, υποστήριξε ότι υπάρχει ευρεία αποδοχή και ότι η διαφωνία, που εκδηλώνεται από όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα, περιορίζεται «σε δέκα άρθρα».

Ο νέος νόμος συντηρεί τις υπάρχουσες τις παθογένειες του ελληνικού πανεπιστημίου και δεν απαντά στην αναντιστοιχία με τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας, που αντιμετωπίζονται με αυξημένους πόρους, ενίσχυση της αυτοδιοίκησης και ταυτόχρονα της λογοδοσίας των πανεπιστημίων, και μακρόπνοο σχεδιασμό στρατηγικής ανάπτυξης.

Ο νόμος «Νέοι ορίζοντες» δεν αποτελεί την επικράτηση του ενός εκ των δύο κόσμων οι οποίοι αντιμάχονται ιδεολογικά, όπως υποστηρίζουν εκατέρωθεν κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση. **Οι μεγάλες αλλαγές και οι σοβαρές μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση, με ορίζοντα που ξεπερνά μια κυβερνητική θητεία, προϋποθέτουν ουσιαστικό διάλογο, συγκλίσεις και συναινέσεις,** που θα διασφαλίζουν την εφαρμογή τους, αντί για την κατάργησή τους από την επόμενη κυβέρνηση (όπως η εκάστοτε αντιπολίτευση εξαγγέλλει) ή από τον επόμενο υπουργό. Συνεπώς προβλέπεται να έχει παρόμοια τύχη με προηγούμενες «μεταρρυθμίσεις», αφήνοντας το δικό του αρνητικό αποτύπωμα στο θεσμικό «ράβε-ξήλωνε» της πολύπαθης ανώτατης εκπαίδευσης.

Ευχόμαστε ο επόμενος / η επόμενη υπουργός Παιδείας να έχει επίγνωση της αναγκαιότητας για ευρύτερες συγκλίσεις αντί να ασκεί βραχύβιες μονοκομματικές και επικοινωνιακές πολιτικές, και να έχει τη διορατικότητα και το πολιτικό θάρρος να εργαστεί σε αυτή την κατεύθυνση.

**ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ της
ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**

[1] ΚΙΠΑΝ - Για το νομοσχέδιο. «Νέοι ορίζοντες» ή στασιμότητα; 14-6-2022

http://www.posdep.gr/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=2889&Itemid=483

[2] Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/7b24652e-78eb-4807-9d68-e9a5d4576eff/12019663.pdf>